

MINISTERUL FINANTELOR
Agenția Națională de Administrare Fiscală
Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice București
Administrația Sector 2 a Finanțelor Publice

Stabilirea rezidenței fiscale a persoanelor fizice la sosirea în/plecarea din România

Cadrul legal

- *Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare,*
- *Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare,*
- *Ordinul ministrului Finanțelor Publice nr. 1099/2016 pentru reglementarea unor aspecte privind rezidența în România a persoanelor fizice.*

Criterii de stabilire a rezidenței persoanei fizice, potrivit convenției de evitare a dublei impuneri

Dacă o persoană fizică este considerată rezidentă atât în România, cât și într-un stat semnatar al convenției de evitare a dublei impuneri, rezidența persoanei fizice se stabilește astfel:

1. Persoana fizică este considerată rezidentă numai a statului în care are domiciliul, respectiv locuința permanentă aflată la dispoziția sa. O locuință se consideră permanentă dacă este proprietatea personală a persoanei fizice, dacă aceasta este închiriată de persoana respectivă sau dacă rămâne disponibilă oricând pentru această persoană și/sau familia sa,

2. Dacă persoana deține o locuință permanentă aflată la dispoziția sa în ambele state, este considerată rezidentă numai a statului în care își are centrul intereselor vitale, respectiv în statul cu care relațiile sale personale și economice sunt mai apropiate.

Dacă o persoană fizică deține o locuință într-un stat semnatar al unei convenții de evitare a dublei impuneri încheiate cu România și deține la dispoziția sa și o locuință în România în timp ce o păstrează pe prima, faptul că păstrează prima locuință în statul în care a locuit preponderent, unde a muncit și unde se află familia sa și toate proprietățile sale poate, împreună cu alte elemente, să demonstreze că persoana respectivă și-a păstrat centrul intereselor vitale în celălalt stat, și nu în România,

Prin centrul intereselor vitale se înțelege locul de care relațiile personale și economice ale persoanei fizice sunt mai apropiate. În analiza relațiilor personale se va acorda atenție familiei soțului/soției, copilului/copiiilor, persoanelor aflate în întreținerea persoanei fizice și care sosesc în România împreună cu aceasta, calitatea de membru într-o organizație caritabilă, religioasă, participarea la activități culturale sau de altă natură. În analiza relațiilor economice se va acorda atenție dacă persoana este angajat al unui angajator român, dacă este implicată într-o activitate de afaceri în România, dacă deține proprietăți imobiliare în România, conturi la bănci în România, carduri de credit/debit la bănci în România.

Criteria de stabilire a rezidenței persoanei fizice, potrivit convenției de evitare a dublei impuneri

3. Dacă statul în care persoana are centrul intereselor vitale nu poate fi determinat sau dacă respectiva persoană nu deține o locuință permanentă aflată la dispoziția sa în niciunul dintre state, se consideră că este rezidentă a statului în care aceasta locuiește frecvent. Astfel, se vor avea în vedere șederile pe care le are persoana respectivă în toate locurile din același stat,
4. Dacă persoana locuiește în mod obișnuit în ambele state sau nu locuiește în niciunul dintre ele, se va considera că persoana respectivă este rezidentă a statului a cărui naționalitate/cetățenie o are,
5. Dacă persoana are naționalitatea/cetățenia ambelor state sau nu are naționalitatea/cetățenia niciunui dintre ele, autoritățile competente ale statelor contractante vor rezolva această problemă pe cale amiabilă la nivelul acestora, potrivit articolului „Procedura amiabilă” din convenția de evitare a dublei impuneri.

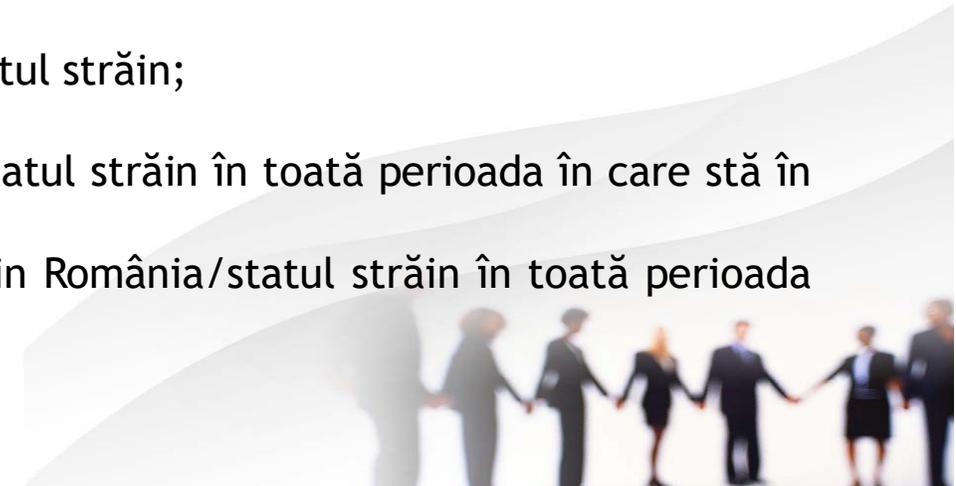
Sosirea pe teritoriul României a persoanei fizice nerezidente

Principalele elemente care sunt luate în considerare pentru stabilirea rezidenței, potrivit Codului fiscal, sunt:

- domiciliul în România;
- locuința permanentă din România a persoanei fizice, locuință care poate fi în proprietate sau închiriată sau care rămâne disponibilă oricând pentru această persoană și/sau familia sa;
- centrul intereselor vitale amplasat în România;
- persoana fizică este prezentă în România pentru o perioadă sau mai multe perioade ce depășesc în total 183 de zile, pe parcursul oricărui interval de 12 luni consecutive, care se încheie în anul calendaristic vizat.

Alte elemente care sunt luate în considerare la stabilirea rezidenței în România sau în statul străin:

- autovehicul înregistrat în România/statul străin;
- permis de conducere emis de autoritatea competentă din România/statul străin;
- pașaport emis de autoritatea competentă din România/statul străin;
- persoana este asigurată la sistemul asigurărilor sociale din România/statul străin în toată perioada în care stă în străinătate/România;
- persoana este asigurată la sistemul asigurărilor sociale de sănătate din România/statul străin în toată perioada în care stă în străinătate/România.

Sosirea pe teritoriul României a persoanei fizice nerezidente

Dacă o persoană fizică nerezidentă nu face dovada rezidenței într-un stat cu care România are încheiată convenție de evitare a dublei impuneri sau este rezident al unui stat cu care România nu are încheiată convenție și îndeplinește condițiile de rezidență prevăzute de lege, se va considera că este rezident în statul român.

În acest caz, persoana respectivă are obligație fiscală integrală în România, fiind supusă impozitului pe venit pentru venitul obținut din orice sursă, atât din România, cât și din afara României, începând cu data de la care aceasta devine rezidentă în România, acesteia fiindu-i eliberat la cerere certificatul de rezidență fiscală. În certificatul de rezidență fiscală organul fiscal central competent va certifica anul/anii, respectiv perioada din an, pentru care persoana fizică este rezidentă în România.

Completarea și depunerea chestionarului pentru stabilirea rezidenței fiscale a persoanei fizice la sosirea în România:

Persoanele fizice care sosesc în România și au o ședere în statul român o perioadă sau mai multe perioade care depășesc în total 183 de zile, pe parcursul oricărui interval de 12 luni consecutive, care se încheie în anul calendaristic vizat, au obligația completării formularului "Chestionar pentru stabilirea rezidenței fiscale a persoanei fizice la sosirea în România"

Persoanele fizice nerezidente trebuie să înregistreze chestionarul la organul fiscal central competent, în 30 de zile de la împlinirea termenului de 183 de zile de prezență în România.

Chestionarul poate fi descărcat de pe portalul Agenției Naționale de Administrare Fiscală:

www.anaf.ro, secțiunea: „Asistență contribuabili” subsecțiunea „Declararea obligațiilor fiscale”, rubrica: „Toate formularele, cu explicații” și se poate depune depune la registratura organului fiscal central competent, personal sau prin împuternicit sau se poate transmite prin poștă, cu confirmare de primire.

Formularul se poate edita și/sau completa de către solicitanți și cu ajutorul programului de asistență, asigurat gratuit de către Agenția Națională de Administrare Fiscală.

Formularul electronic al chestionarului este publicat pe portalul Agenției Naționale de Administrare Fiscală (www.anaf.ro) secțiunea "Servicii online" rubrica "Descărcare Declarații electronice" - "Descărcare Declarații" și poate fi descărcat de contribuabili utilizând următorul link:

https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/Declaratii_R/descarcare_declaratii.htm.

Formularul se regăsește sub denumirea:

- **Z015 - Chestionar pentru stabilirea rezidenței fiscale a persoanei fizice la sosirea în România.**

Chestionarele completate electronic se depun prin intermediul portalului www.egovernare.ro, respectiv pe portalul Agenției Naționale de Administrare Fiscală, prin intermediul link-ului "Depunere Declarație unică și alte formulare SPV-PF" de către persoanele care sunt înregistrate în Spațiul privat Virtual.

Documentele justificative:

Persoanele fizice au obligația de a anexa la „Chestionarul pentru stabilirea rezidenței fiscale a persoanelor fizice la sosirea în România” următoarele documente justificative:

- copia pașaportului, valabil (cetățenii Uniunii Europene anexează copia pașaportului sau a documentului național de identitate, valabil);
- copia cărții de identitate/cărții de rezidență permanente/ permisului de ședere/certificatului de înregistrare fiscală, emisă/emis de autoritatea competentă din România;
- documente care atestă existența unei locuințe în România a persoanei fizice, locuință care poate fi în proprietate sau închiriată sau care rămâne disponibilă oricând pentru această persoană și/sau familia sa;
- după caz, certificatul de rezidență fiscală eliberat de autoritatea competentă a statului străin cu care România are încheiată convenție de evitare a dublei impuneri sau un alt document eliberat de către o altă autoritate decât cea fiscală, care are atribuții în domeniul certificării rezidenței fiscale conform legislației interne a aceluia stat, în original sau în copie legalizată, însoțit de o traducere autorizată în limba română;
- un document emis de autoritatea fiscală străină care atestă că persoana fizică este scoasă din evidența sa fiscală, după caz, însoțit de o traducere autorizată în limba română;
- orice alte documente care pot sta la baza determinării rezidenței persoanei fizice.

Certificatul de rezidență fiscală eliberat de autoritatea competentă a statului străin cu care România are încheiată convenție de evitare a dublei impuneri/Documentul eliberat de către o altă autoritate decât cea fiscală este valabil pentru anul/anii pentru care este emis.

Excepții de la depunerea „Chestionarului pentru stabilirea rezidenței fiscale a persoanelor fizice la sosirea în România”

Nu au obligația depunerii formularului „Chestionar pentru stabilirea rezidenței fiscale a persoanei fizice la sosirea în România”:

- cetățenii străini cu statut diplomatic sau consular în România;
- cetățenii străini care sunt funcționari ori angajați ai unui organism internațional și interguvernamental înregistrat în România;
- cetățenii străini care sunt funcționari sau angajați ai unui stat străin în România;
- membrii familiilor celor de mai sus, cu respectarea regulilor generale ale dreptului internațional sau a prevederilor acordurilor speciale la care România este parte.

Persoanele fizice nerezidente sosite în România înainte de 1 ianuarie 2014 și care solicită eliberarea "Certificatului de rezidență fiscală privind aplicarea Convenției/Acordului de evitare a dublei impuneri dintre România și ..., pentru persoane fizice rezidente în România" au obligația completării formularului „Chestionar pentru stabilirea rezidenței fiscale a persoanei fizice la sosirea în România”, și totodată să facă dovada plății impozitului pe venit pentru veniturile obținute din orice sursă, atât din România, cât și din afara României, pentru categoriile de venituri supuse impozitului în România.

Notificarea emisă de organul fiscal ca urmare a Chestionarului depus de persoanele fizice la sosirea în România

Organul fiscal central competent, ținând cont de prevederile convenției de evitare a dublei impuneri sau ale Codului fiscal după caz, de Chestionarul depus, de certificatul de rezidență fiscală emis de autoritatea fiscală străină sau un alt document (eliberat de către o altă autoritate decât cea fiscală) după caz, precum și de orice alte documente relevante, **stabilește rezidența și, în termen de 30 de zile de la depunerea Chestionarului, notifică persoana fizică** dacă are obligație fiscală integrală în România sau va fi impusă numai pentru veniturile obținute din România.

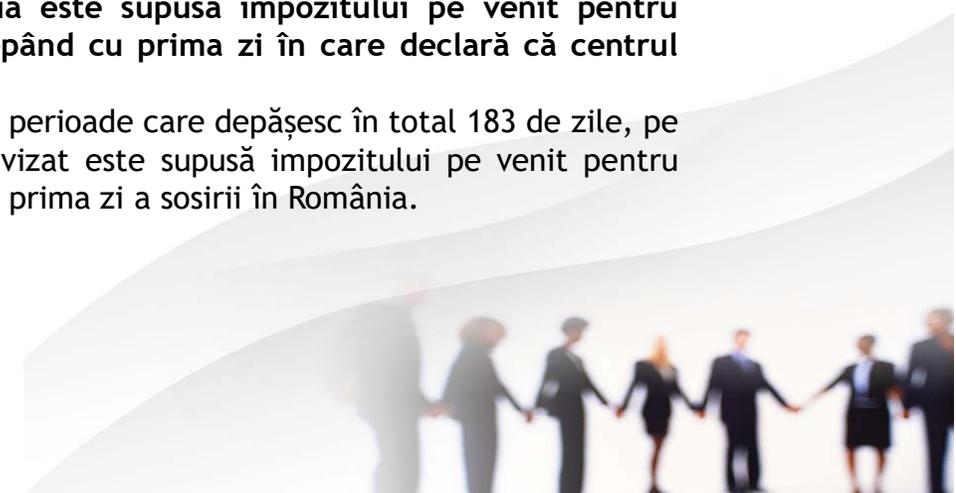
Dacă o persoană fizică devine rezidentă în România numai pentru o perioadă dintr-un an fiscal, această persoană fizică are obligație fiscală integrală în România numai pentru acea perioadă din anul fiscal în care este considerată rezidentă.

Pentru perioada din anul fiscal, respectiv de la data sosirii în România și până la data la care devine rezidentă în România, persoana fizică este considerată nerezidentă, fiind supusă impozitului numai pentru veniturile obținute din România.

În situația în care intervin modificări față de datele înscrise în notificare, ca urmare a completării documentației prezentate de persoana fizică pentru stabilirea rezidenței la sosirea în România cu noi informații/documente, organul fiscal emite o nouă notificare și o anulează pe cea precedentă, pentru stabilirea obligației fiscale ce revine persoanei fizice în România.

Persoana fizică nerezidentă care are centrul intereselor vitale amplasat în România este supusă impozitului pe venit pentru veniturile obținute din orice sursă, atât din România, cât și din afara României, începând cu prima zi în care declară că centrul intereselor vitale se află în România.

Persoana fizică nerezidentă care este prezentă în România pentru o perioadă sau mai multe perioade care depășesc în total 183 de zile, pe parcursul oricărui interval de 12 luni consecutive, care se încheie în anul calendaristic vizat este supusă impozitului pe venit pentru veniturile obținute din orice sursă, atât din România, cât și din afara României, începând cu prima zi a sosirii în România.

Stabilirea rezidenței fiscale a persoanelor fizice care părăsesc România

Principalele elemente care sunt luate în considerare pentru stabilirea rezidenței unei persoane fizice care părăsește România:

- domiciliul din România;
- locuința permanentă din România a persoanei fizice, locuință care poate fi în proprietate sau închiriată ori care rămâne disponibilă oricând pentru această persoană și/sau familia sa;
- centrul intereselor vitale amplasat în România;
- persoana fizică pleacă din România pentru o perioadă sau mai multe perioade de ședere în străinătate care depășesc în total 183 de zile, pe parcursul oricărui interval de 12 luni consecutive.

Alte elemente care pot fi luate în considerare la menținerea rezidenței în România:

- autovehicule înregistrate în România/statul străin;
- permis de conducere emis de autoritățile competente din România/statul străin;
- pașaport emis de autoritățile competente din România/statul străin;
- persoana este asigurată la sistemul asigurărilor sociale din România/statul străin în toată perioada în care stă în străinătate/România;
- persoana este asigurată la sistemul asigurărilor sociale de sănătate din România/statul străin pe parcursul perioadei în care stă în străinătate/România.

În cazul în care o persoană fizică română părăsește România definitiv și nu mai are domiciliu în țara noastră, rezidența obținută în alt stat nu va fi afectată de veniturile ocazionale în România.

Completarea și depunerea formularului necesar pentru stabilirea rezidenței fiscale:

Persoanele fizice rezidente în România, precum și persoanele fizice nerezidente care au avut obligația completării „Chestionarului pentru stabilirea rezidenței fiscale a persoanei fizice la sosirea în România”, care pleacă din țară pentru o perioadă sau mai multe perioade de ședere în străinătate care depășesc în total 183 de zile, pe parcursul oricărui interval de 12 luni consecutive, au obligația completării formularului „Chestionar pentru stabilirea rezidenței fiscale a persoanei fizice la plecarea din România”

Formularul trebuie înregistrat cu 30 de zile înaintea plecării din România, la organul fiscal central competent unde persoana fizică își are domiciliul fiscal, respectiv unde a înregistrat „Chestionarul pentru stabilirea rezidenței fiscale a persoanei fizice la sosirea în România”, dacă persoana în cauză nu a informat cu privire la schimbarea domiciliului/locuinței permanente, după caz.

Chestionarul poate fi descărcat de pe portalul Agenției Naționale de Administrare Fiscală: www.anaf.ro, secțiunea: „Asistență contribuabili” subsecțiunea „Declararea obligațiilor fiscale”, rubrica: „Toate formularele, cu explicații” și se poate depune, personal sau prin împuternicit, la registratura organului fiscal central competent sau se transmite prin poștă, cu confirmare de primire.

Formularul se poate edita și/sau completa de către solicitanți și cu ajutorul programului de asistență, asigurat gratuit de către Agenția Națională de Administrare Fiscală.

Formularul electronic al chestionarului este publicat pe portalul Agenției Naționale de Administrare Fiscală (www.anaf.ro) secțiunea ”Servicii online” rubrica ”Descărcare Declarații electronice” - ”Descărcare Declarații” și poate fi descărcat de contribuabili utilizând următorul link: https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/Declaratii_R/descarcare_declaratii.htm

Formularul se regăsește sub denumirea:

- 2017 - Chestionar pentru stabilirea rezidenței fiscale a persoanei fizice la plecarea din România.

Chestionarele completate electronic se depun prin intermediul portalului www.egovernare.ro, respectiv pe portalul Agenției Naționale de Administrare Fiscală, prin intermediul link-ului ”Depunere Declarație unică și alte formulare SPV-PF” de către persoanele care sunt înregistrate în Spațiul Privat Virtual.

Documentele justificative:

Persoanele fizice au obligația de a anexa la „Chestionarul pentru stabilirea rezidenței fiscale a persoanelor fizice la plecarea din România”, orice documente ce pot sta la baza determinării rezidenței persoanei fizice, precum și, după caz, certificatul de rezidență fiscală emis de autoritatea fiscală străină sau un alt document eliberat de către o altă autoritate decât cea fiscală, care are atribuții în domeniul certificării rezidenței fiscale conform legislației interne a aceluia stat.

Excepții de la depunerea „Chestionarului pentru stabilirea rezidenței fiscale a persoanei fizice la plecarea din România”

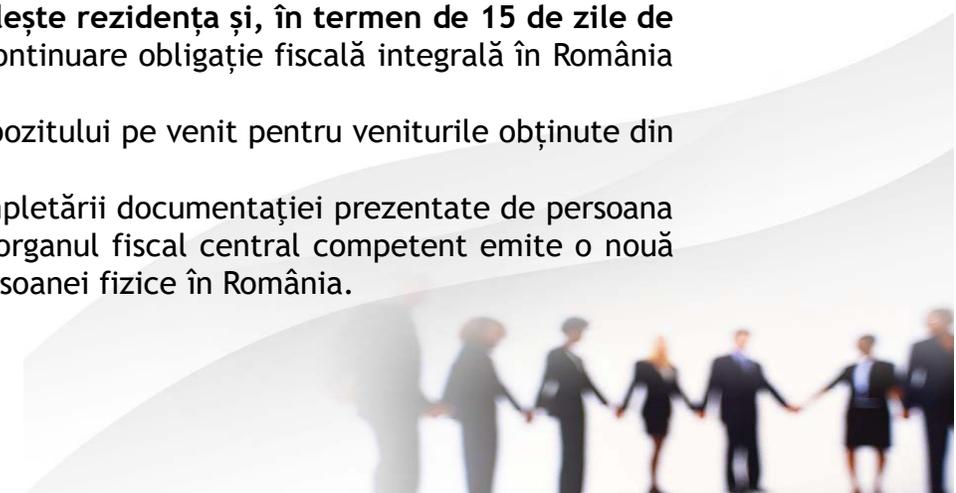
Nu au obligația depunerii formularului „Chestionarul pentru stabilirea rezidenței fiscale a persoanei fizice la plecarea din România”, cetățenii români care lucrează în străinătate, ca funcționari sau angajați ai statului român într-un stat străin.

Notificarea emisă de organul fiscal ca urmare a Chestionarului depus de persoanele fizice la plecarea din România

Organul fiscal central competent, ținând cont de prevederile convenției de evitare a dublei impuneri sau ale Codului fiscal după caz, de Chestionarul depus, de certificatul de rezidență fiscală emis de autoritatea fiscală străină sau un alt document (eliberat de către o altă autoritate decât cea fiscală) după caz, precum și de orice alte documente relevante, stabilește rezidența și, în termen de 15 de zile de la depunerea Chestionarului, notifică persoana fizică și stabilește dacă aceasta are în continuare obligație fiscală integrală în România sau va fi scoasă/menținută din/în evidențele fiscale.

În cazul obligației fiscale integrale, persoana fizică rezidentă este supusă în continuare impozitului pe venit pentru veniturile obținute din orice sursă, atât din România, cât și din afara României.

În situația în care intervin modificări față de datele înscrise în notificare, ca urmare a completării documentației prezentate de persoana fizică pentru stabilirea rezidenței la plecarea din România cu noi informații/documente, organul fiscal central competent emite o nouă notificare și o anulează pe cea precedentă, pentru stabilirea obligației fiscale ce revine persoanei fizice în România.

Situații privind rezidența/impozitarea veniturilor în cazul persoanelor fizice rezidente române precum și a persoanelor fizice nerezidente

Precizări referitoare la persoanele fizice rezidente române:

Persoana fizică rezidentă română, cu domiciliul în România, va completa formularul "Chestionar pentru stabilirea rezidenței fiscale a persoanei fizice la plecarea din România" înaintea deplasării în străinătate, cu informațiile cunoscute la data completării.

Dacă ulterior înregistrării formularului „Chestionar pentru stabilirea rezidenței fiscale a persoanei fizice la plecarea din România”, persoana fizică rezidentă română, cu domiciliul în România, obține documentul/certificatul care atestă schimbarea rezidenței într-un stat cu care România are încheiată convenție de evitare a dublei impuneri, aceasta completează un nou formular cu informațiile actualizate, la care anexează documentul/certificatul de rezidență fiscală emis de autoritatea competentă a statului care o consideră rezident, în vederea aplicării prevederilor convenției.

Persoana fizică rezidentă română, cu domiciliul în România, continuă să fie considerată rezidentă în România, având obligație fiscală integrală până la data schimbării rezidenței potrivit convenției de evitare a dublei impuneri încheiate de România cu statul străin.

Persoana fizică rezidentă română, cu domiciliul în România, care dovedește schimbarea rezidenței într-un stat cu care România nu are încheiată convenție de evitare a dublei impuneri completează formularul „Chestionar pentru stabilirea rezidenței fiscale a persoanei fizice la plecarea din România” și este obligată în continuare la plata impozitului pe veniturile obținute din orice sursă, atât din România, cât și din afara României, pentru anul calendaristic în care are loc schimbarea rezidenței, precum și în următorii 3 ani calendaristici.

Precizări referitoare la persoanele fizice nerezidente:

Persoana fizică nerezidentă care a avut obligația completării „Chestionarului pentru stabilirea rezidenței fiscale a persoanei fizice la sosirea în România” și a obținut pe perioada șederii în România rezidența în România, completează la plecarea din România numai „Chestionarul pentru stabilirea rezidenței a persoanei fizice la plecarea din România” și nu va mai face dovada schimbării rezidenței fiscale într-un alt stat. Persoana fizică este considerată rezidentă în România până la data la care părăsește România pentru o perioadă sau mai multe perioade de ședere în străinătate care depășesc în total 183 de zile, pe parcursul oricărui interval de 12 luni consecutive.

Persoana fizică nerezidentă care pe perioada șederii în România și-a dovedit rezidența într-un stat cu care România are încheiată convenție de evitare a dublei impuneri și care a avut obligația completării „Chestionarului pentru stabilirea rezidenței fiscale a persoanei fizice la sosirea în România”, completează la plecarea din România „Chestionarul pentru stabilirea rezidenței fiscale a persoanei fizice la plecarea din România”.

Sancțiuni

Nedepunerea în termen a „Chestionarului pentru stabilirea rezidenței persoanei fizice la sosirea în România”, respectiv a „Chestionarului pentru stabilirea rezidenței persoanei fizice la plecarea din România”, constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 50 lei la 100 lei.

Nedepunerea în termen a „Chestionarului pentru stabilirea rezidenței persoanei fizice la sosirea în România”, respectiv a „Chestionarului pentru stabilirea rezidenței persoanei fizice la plecarea din România” constituie fapte pentru care se înscriu informații în cazierul fiscal al contribuabilului începând cu 29 ianuarie 2023.

(Hotărârea Guvernului nr. 1568/2022 pentru modificarea anexei la Hotărârea Guvernului nr. 1.000/2015 privind faptele pentru care se înscriu informații în cazierul fiscal al contribuabililor, potrivit legislației în vigoare)

Nedepunerea la termenele prevăzute de lege a chestionarelor pentru stabilirea rezidenței fiscale intră și sub incidența Legii nr. 270/2017 - Legea prevenirii.

De reținut!

Informații detaliate cu privire la depunerea chestionarelor pentru stabilirea rezidenței persoanei fizice la sosirea/plecarea în/din România se pot obține:

- ✓ pe portalul Agenției Naționale de Administrare Fiscală, www.anaf.ro, secțiunea „Asistență contribuabili”, subsecțiunea „Servicii oferite contribuabililor” - „Ghiduri curente și alte materiale informative” - „Ghid privind stabilirea rezidenței pentru persoane fizice”,
- ✓ prin Call-Center la numărul de telefon 031.403.91.60 și prin intermediul serviciului de CHAT,
- ✓ la structurile de asistență pentru contribuabili din cadrul organelor fiscale teritoriale,
- ✓ Agenția Națională de Administrare Fiscală a deschis un canal YouTube pentru a prezenta informații de interes pentru contribuabili.

